بررسی ابعاد اقتصادی انرژی هسته ای

اوپک هسته‌ای به جای اوپک نفتی

موضوع انرژی هسته‌ای و لزوم توجه به آن به لحاظ اقتصادی در میزگردی تخصصی با حضور حسین آفریده عضو کمیسیون انرژی، خوش چهره عضو کمیسیون اقتصادی، ابراهیم کارخانه‌ای عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات و محمدی عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس شورای اسلامی بررسی شد، حاصل این میزگرد را در ذیل می خوانید.

حسین آفریده در میزگرد بررسی ابعاد اقتصادی استفاده از انرژی فسیلی و هسته ای اظهار داشت: ذخایر انرژی فسیلی تا سال ۲۰۵۰ در سطح جهان با مشکل جدی مواجه می شود و نیاز انرژی جهان در آن سال با مسائل عدیده ای مواجه خواهد شد.

وی گفت: در سالهای اخیر استفاده از انرژی باد به پیشرفت های بزرگی نایل آمده است؛ به عنوان مثال توربین های ۳۰۰ کیلووات به توربین های ۳ مگاواتی تبدیل شده اند و با کاهش هزینه ها هم اقتصادی تر شده و گران محسوب نمی شوند؛ اما پتانسیل انرژی بادی نیز آن گونه نیست که بتواند پاسخگوی تمام نیاز دنیا باشد.

نماینده شیروان تصریح کرد: در کشور ما حدود ۱۰۰ مگاوات از انرژی بادی، برق استحصال می شود؛ در کشورهای اروپایی کمتر از ۱۰ درصد از انرژی های تجدیدپذیر استفاده می کنند لذا تنها منبع انرژی قابل اطمینان، انرژی هسته ای است.

وی گفت: انرژی هسته ای مبتنی بر دو روش انرژی شکافت یا گداخت است. آنچه امروزه می توان استفاده کرد، انرژی شکافت هسته ای است. کشورهای توسعه یافته صنعتی ۷۰ تا ۹۰ درصد برق خود را از این طریق تأمین می کنند. کشورهای دارای ذخایر عظیم نفت و گاز نظیر روسیه نیز بیش از ۳۰ درصد برق مورد نیاز خود را از انرژی هسته ای تأمین می کنند.

به گفته وی، برخی کشورهای در حال توسعه تا ۱۵ درصد انرژی مورد نیاز را از طریق انرژی هسته ای تأمین می کند؛ ایران نیز مثل سایر کشورها حق دارد تنوع انرژی را مد نظر قرار دهد، لذا در طرح جامع انرژی کشور، تنوع انرژی پذیرفته شده است.

آفریده یادآور شد: نیاز حال حاضر برق کشور حدود ۴۰ هزار مگاوات است که تا ۱۰ سال آینده به ۸۰ هزار مگاوات می رسد. با راه اندازی نیروگاه بوشهر، سهم انرژی هسته ای در تولید برق کشور ۲/۵ درصد می شود که بسیار پائین تر از سهم این انرژی در کشورهای در حال توسعه شرق آسیا است.

نماینده شیروان تصریح کرد: بر اساس مصوبه مجلس در بیست سال آینده ۲۰ هزار مگاوات برق باید در کشور تولید شود که بخشی از آن باید به وسیله انرژی هسته ای تأمین شود.

هزینه تولید برق با انرژی فسیلی سه برابر انرژی هسته ای است

به گفته آفریده به ازای تولید هر کیلووات ساعت برق از طریق انرژی هسته ای حدود ۱/۶۷ سنت هزینه دارد. در کشورهای تولید کننده گاز، برق و نفت مانند ایران و قطر تولید هر کیلووات ساعت برق از سوخت های فسیلی ۳ تا ۴ سنت هزینه می برد. لذا انرژی هسته ای به دلایل اقتصادی مقرون به صرفه است.

آفریده گفت: افق آینده به ما دیکته می کند که سوخت های فسیلی، منابع انرژی نیستند که بتوان در درازمدت روی آنها برنامه ریزی کرد. باید خودمان را در مجموعه جهانی ببینیم. افق اقتصادی نیز به ما می گوید: انرژی هسته ای کمتر از نفت انرژی فسیلی هزینه دارد. ممکن است ساخت نیروگاه های هسته ای برای کشور گران تمام شود.

وی تصریح کرد: امروز ممکن است موانعی بر سر راه کشور برای دستیابی به این منبع انرژی باشد اما فردا این موانع برداشته خواهد داشت.

به گفته آفریده، در دنیا حدود ۵۰۰ دستگاه رآکتور قدرت وجود دارد. برخی کشورها نظیر فرانسه و بلژیک تا ۹۰ درصد برق خود را از انرژی هسته ای می گیرند. کشور انگلستان و اعضای گروه ۸+۱ از برق هسته ای استفاده می کنند. آمریکا و انگلیس نیز بیش از ۳۰ درصد برق مورد نیاز را از این منبع انرژی تولید می کنند.

عضو کمیسیون انرژی مجلس تصریح کرد: به دلیل نفت و گاز ارزان قیمت در سال های اخیر زمانی که نفت ۷ دلار بود، کسی دنبال انرژی هسته ای نمی رفت اما با افزایش بهای نفت به بیش از ۱۸ دلار، انرژی هسته ای مقرون به صرفه می شود.

آفریده افزود: روسیه مقام اول مخازن گاز دنیا را دارد (۲۶ درصد گاز جهان در روسیه است) و بیشتر از ما نیز نفت تولید می کند اما بیش از ۳۰ درصد برق آن، هسته ای است. در این شرایط کشورهایی مثل عربستان، امارات، کویت و غیره هنوز زیرساخت ها و نیروی انسانی لازم را ندارند و حتی نیروگاه های عادی نیز نمی توانند بسازند. بنابراین نباید خودمان را با این کشورها مقایسه کنیم.

حسین آفریده در ادامه در پاسخ به این سؤال که آیا فارغ از مشتقات نفت امکان جایگزینی انرژی هسته ای در برابر نفت وجود دارد و یا چند درصد اقتصاد آینده کشور را این انرژی تشکیل خواهد داد، اظهار داشت: فکر نمی کنم جمهوری اسلامی ایران به دنبال این باشد که انرژی هسته ای را جایگزین نفت کند. ما به دنبال تنوع انرژی هستیم و بخشی از این تنوع که انرژی مصرفی ما خواهد بود، انرژی هسته ای است که مجلس هم تصویب کرده که در ۲۰ سال آینده ۲۰ هزار مگاوات برق تولید کند.

وی تصریح کرد: ما دنبال همان میانگین هستیم که سایر کشورها در پی آن هستند به طوری که ۱۶ درصد الکتریسیته جهانی انرژی هسته ای است.

آفریده گفت: ما هنوز یک رآکتور تحقیقاتی که کار کند هم در کشور نساخته ایم البته این نیازمند تلاش و کار است. باید از رآکتورهای کوچک ۶۰ مگاواتی که درصدد شروع آن در اراک هستیم، شروع کرد.

عضو کمیسیون انرژی در پاسخ به این پرسش که آیا زمینه چنین اقدامی در کشور وجود دارد، خاطرنشان کرد: در کشور ما، شرکت «مپنا» در زمینه ساخت نیروگاه های معمولی فعال است. ۸۵ درصد نیروگاه های گازی هم اکنون در ایران ساخته می شود و ۱۵ درصد دیگر هم نیاز نیست که ساخته شود زیرا قطعات خاصی است که سرمایه گذاری بزرگی می طلبد.

به گفته وی، در زمینه انرژی هسته ای فاصله زیاد است زیرا ما در حال حاضر رآکتور هسته ای نداریم و علاوه بر آن ما بیشتر دنبال تأمین نیازهای داخلی در زمینه انرژی هسته ای هستیم و اساساً ایران از نظر معادن اورانیوم کشور ثروتمندی نیست. منابع سوخت اورانیوم کشف شده در کشور شاید برای یک رآکتور کافی باشد البته ایران کشور بزرگی است که اکتشاف در این باره بایست صورت گیرد. زمین شناسی ایران به گونه ای است که انتظار نداریم معادن غنی اورانیوم در آن یافت شود ولی ایران از نظر هیدروکربن غنی است.

آفریده تصریح کرد: این که گفته شود انرژی هسته ای جایگزین نفت شود اشتباه محض است، زیرا نفت دارای پتانسیل بسیار غنی است و در این کشور یک مزیت محسوب می شود و هزاران مشتقات دارد که باید از آن بهره بگیریم. در مورد گاز نیز چنین است. دنیای آینده دنیای پتروشیمی است و ما می توانیم گاز را تبدیل به فرآورده کنیم.

> تولید هر کیلووات ساعت برق از طریق انرژی هسته ای حدود ۱/۶۷ سنت هزینه دارد. در کشورهای تولید کننده گاز، برق و نفت مانند ایران و قطر تولید هر کیلووات ساعت برق از سوخت های فسیلی ۳ تا ۴ سنت هزینه می برد. لذا انرژی هسته ای به دلایل اقتصادی مقرون به صرفه است

عضو کمیسیون انرژی یادآور شد: نگاه ما در انرژی هسته ای تأمین نیاز داخل است اما اگر بتوانیم به کشور دیگری هم کمک کنیم، این کار را خواهیم کرد. اما این که آن را پایه اقتصاد کنیم و بگوییم در موقعیتی هستیم که می توانیم جایگزین نفت کنیم فکر می کنم به واقعیت نینجامد.

به گفته آفریده، در حال حاضر انرژی هسته ای یک ضرورت جهانی است که ما هم باید وارد این باشگاه شویم. اما کشور ما در حالی که ۱۸ درصد گاز جهان را داراست شاید ۲۰۰ سال آینده هم بتواند نیاز داخل را تأمین کند. اگر ذخایر نفت و گاز ایران را با هم در نظر بگیریم هیچ کشوری در خاورمیانه مانند ایران نیست. عربستان ذخایر نفتی زیادی نسبت به ایران دارد اما از نظر گاز غنی نیست و در دنیا هیچ جا مانند خاورمیانه نیست.

نماینده شیروان یادآور شد: بر این اساس خاورمیانه امید آینده انرژی فسیلی دنیا است و ایران در این منطقه از پتانسیل بیشتری برخوردار است.

بزودی اوپک هسته ای جایگزین اوپک نفتی خواهد شد

ابراهیم کارخانه ای در میزگرد بررسی ابعاد اقتصادی انرژی هسته ای اظهار داشت: در حال حاضر ۳۱ کشور جهان از انرژی هسته ای برخوردارند و به طور متوسط ۱۶ درصد برق جهان از این منبع انرژی تأمین می شود.

وی افزود: برق مصرفی دنیا در حدود ۳۶۷ هزار مگاوات بوده که ۱۶ درصد آن، برق هسته ای است.

وی یادآور شد: در اثر احتراق یک کیلوگرم نفت به طور متوسط ده هزار کیلوکالری گرما آزاد می شود در حالی که در اثر فرایند شکاف هسته ای یک کیلوگرم اورانیوم ۲۳۵ معادل توان ۲۰ میلیارد کیلو کالری گرما آزاد می شود که بیانگر این واقعیت است که انرژی هسته ای به هیچ وجه قابل مقایسه با انرژی های فسیلی نیست.

نماینده استان همدان در ادامه خاطرنشان ساخت: اگر یک نیروگاه ۱۰۰۰ مگاواتی از سوخت فسیل مثل ذغال سنگ استفاده کند برای تولید روزانه ۱۰۰۰ مگاوات برق حدود ۲۵۰۰ تن ذغال سنگ و اگر از نفت استفاده کند سالانه حدود ۱۰ تا ۱۳ میلیون بشکه نفت مصرف خواهد کرد که با احتساب هر بشکه نفت ۶ دلار، حدود ۶۰۰ تا ۷۰۰ میلیون دلار برآورد می شود.

کارخانه ای افزود: در حالی که اگر از اورانیوم استفاده کند، برای تولید روزانه ۱۰۰۰ مگاوات برق تنها یک کیلوگرم اورانیوم ۲۳۵ باید در فرایند شکافت شرکت کند. اما چون این ماده به صورت خالص استفاده نمی شود و در راکتورهای آب سبک از اورانیوم ۵ درصد برای سوخت استفاده می شود در این صورت سالانه حدود ۲۵ تا ۳۰ تن اورانیوم مصرف می شود که هزینه آن ۵ برابر کمتر از سوخت فسیلی است.

کارخانه ای در ادامه گفت: برای تولید ۱۰۰۰ مگاوات برق از طریق سوختهای فسیلی روزانه حدود ۷ میلیون تن گاز دی اکسید کربن وارد جو می شود که آلایندگی محیطی بسیار زیادی ایجاد می کند، در حالی که استفاده از سوخت هسته ای چنین اثراتی ندارد.

وی افزود: هم اکنون در جهان روزانه حدود ۲ هزار میلیون تن گاز دی اکسید کربن وارد جو می شود. مصرف روزانه انرژی فسیلی یا نفت در جهان حدود ۹۰ میلیون بشکه در روز است که این رقم تا سال ۲۰۲۰ به ۱۲۰ میلیون شبکه در روز خواهد رسید که با تداوم این روند، دنیا با چالش زیست محیطی جدی مواجه خواهد شد و زندگی روی زمین با توجه به افزایش دما و غیره با مشکل خواهد شد.

عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس تصریح کرد: اگر یک رآکتور ۱۰۰۰ مگاواتی ۲۴ ساعته کار کند روزانه باید حداقل ۲۵۰ تریلر ۲۰ تنی نفت یا مازوت مورد نیاز آن را تأمین کند. حال تردد روزانه این تعداد تریلر در جاده ها آن هم برای یک رآکتور چه میزان روی سوانح و مشکلات حمل ونقل تأثیر می گذارد اهمیت دارد.

وی تأکید کرد: کشور ما علاوه بر انرژی هسته ای درصدد تنوع در تولید انرژی نیز هست.

وی گفت: بر اساس معاهده کیوتو سیاست مصرف سوخت در جهان از نقطه نظر زیست محیطی به گونه ای حرکت می کند که میزان مصرف منابع فسیلی در جهان ۲۰ درصد کاهش یابد.

وی تصریح کرد: اگر بتوانیم در طول یک دوره ۲۰ ساله ۲۰ هزار مگاوات برق هسته ای تولید کنیم، به نظر من یک ایده آل است و اگر در بهترین شرایط حرکت کنیم این یک نقطه ایده آل است که مسئولیت پذیری جدی مسئولان را می طلبد.

وی افزود: با توجه به موج بیداری هسته ای که در جهان پا گرفته است، در حال حاضر ۱۱۴ کشور غیر متعهد و کشورهای عضو کنفرانس اسلامی و حتی کشورهای حوزه خلیج فارس به فکر تأمین انرژی به روش های هسته ای افتادند و پرچمدار این حرکت ایران است.

کارخانه ای در ادامه تصریح کرد: در آینده نزدیک اوپک هسته ای جایگزین اوپک نفتی خواهد شد و تنها کشورهای صاحب چرخه سوخت هسته ای به عضویت باشگاه هسته ای در خواهند آمد.

وی در پایان گفت: در حال حاضر فعالیت هایی که در بخش پزشکی هسته ای و تهیه رادیو داروها صورت گرفته است در خور تقدیر است و باید در بخش های دیگر نیز تلاش های جدی صورت گیرد.

آژانس بین المللی انرژی به تعهد خود در برابر ایران عمل نکرد

محمود محمدی نماینده مجلس هم در این در میزگرد اظهار داشت: در سیاست و استفاده از دانش هسته ای، سه عنصر دانش هسته ای، تکنولوژی و کاربرد آن حایز اهمیت است که در معاهدات و قراردادهای بین الملل مورد توجه ویژه قرار می گیرد.

او افزود: در ۲ دهه گذشته توجه بسیاری از کشورها به سمت استفاده صلح آمیز از انرژی هسته ای جلب شد و کشورهای پیشرفته صنعتی که از دانش هسته ای برای مقاصد نظامی بیشتر استفاده کرده اند، نیاز آنها به انرژی جایگزین موجب شد به جای سرمایه گذاری در منابع فسیلی در زمینه انرژی هسته ای صلح آمیز سرمایه گذاری کنند.

نایب رئیس کمیسیون انرژی یادآور شد: از آنجا که مقاصد و اهداف اولیه این کشورها برای دستیابی به دانش هسته ای، کاربرد نظامی پیدا کرد، لذا نگاه غالب بر انرژی هسته ای هم به دانش هم به لحاظ تکنولوژی و کاربرد، یک نگاه نظامی است. به همین دلیل کشورهایی که با مقاصد نظامی این دانش را دنبال کرده اند، نمی توانند باور کنند که ایران با مقاصد صلح آمیز این دانش را دنبال می کند.

وی در ادامه خاطرنشان کرد: آنچه حایز اهمیت است مرز میان این ۳ بعد از لحاظ صلح آمیز بودن یا نبودن آن است. تشخیص و تفکیک این مرز بسیار حایز اهمیت است.

محمدی گفت: رویکرد سیاست خارجی کشورهایی که به سمت این دانش و تکنولوژی حرکت می کنند و تعامل یا تعارض آن با مقاصد و اهداف بین المللی نیز اهمیت دارد. به همین دلیل می بینیم برخی کشورها که عضو معاهده «ان. پی. تی» هستند، نه تنها در پیشرفت های نظامی انرژی هسته ای گام های مؤثری برداشتند بلکه در آزمایش ها و رویکردهای دفاعی و امنیتی خود نیز از تسلیحات هسته ای نام می برند. در حالی که برخی کشورها از جمله ایران حتی تحت کنترل و نظارت آژانس بین المللی انرژی هسته ای در جهت مقاصد صلح آمیز خود با مشکل مواجه است.

وی تصریح کرد: این بخش به رویکرد سیاست خارجی کشورها در جهت تعقیب اهداف و مقاصد آنها بر می گردد که آیا این رویکرد در جامعه بین المللی به عنوان یک رویکرد در تعارض با مقاصد و اهداف بین المللی است یا خیر. طبیعی است که اگر کشوری رویکرد خود را به گونه ای تنظیم کند که نتواند بهانه هایی برای توجیه اتهام تهدید برای صلح جهانی به دست آورد، کار خود را به خوبی انجام می دهد.

نماینده مردم آباده در ادامه تصریح کرد: از سوی دیگر

> کشورهای دارای ذخایر عظیم نفت و گاز نظیر روسیه نیز بیش از ۳۰ درصد برق مورد نیاز خود را از انرژی هسته ای تأمین می کند

مدل تکنولوژی مورد استفاده در کاربرد انرژی هسته ای نیز مهم است، تجربه سال های گذشته مبتنی بر مدل لیزری یا سانتریفیوژی و برخی مدل های جدیدبرای تولید برق بوده است. این مسأله در جنبه سیاسی و اهمیت استراتژیک و کاربرد نظامی دانش هسته ای مطرح است و نوع مدل هایی که هر کشور انتخاب می کند آنها را در رسیدن به اهداف و مقاصدش یاری می کند.

به گفته وی، تا پیش از پایان جنگ سرد یعنی دهه ۹۰، مدل ها عموماً مدل سانتریفیوژی بود و فضای بین الملل نیز فضای دو قطبی و روحیه دفاع استراتژیک میان دو قطب حاکم بود. لذا کشور ما برپایه پیروی از این مدل چندان با مشکل مواجه نبودند. اما پس از دهه ۹۰ این مدل تغییر کرد و پیدایش مدل لیزری موجب شد محدودیت هایی ایجاد شود.

محمدی در ادامه گفت: در این چارچوب نگرش جدید کشورهای برخوردار از دانش هسته ای به مفهوم صلح آمیز و نظامی آن بازنگری در معاهده «ان. پی. تی» بود تا بتوانند این دانش و فناوری را به گونه ای تحت کنترل در آورند که کاربرد آنها از مرز صلح آمیز به غیر صلح آمیز تجاوز نکند.

نماینده آباده افزود: به همین دلیل چون این بازنگری با چندان اتفاق نیفتاد، طبیعی است فشارهای سیاسی و استراتژیک بین المللی در جهت ایجاد موازنه قدرت یا عدم موازنه قدرت ایجاد کرده است، گرچه این نگاه مربوط به کشورهای برخوردار از انرژی هسته ای است، اما در مورد ایران بدبینی و کنترل اغراق آمیز و نیز محدودیت و فشار سیاسی را به همراه داشته است.

محمدی تصریح کرد: آنچه برای جمهوری اسلامی ایران فشارهای سیاسی و بدبینی را به دنبال داشته، در این ۲ نکته است؛ زیرا این تکنولوژی دانش هسته ای به دلیل کاربرد دوگانه ای که دارد نیازمند فضای مستعد بین المللی برای کشوری است که دنبال این دانش است، زیرا مبنای استفاده از این دانش پروتکل و حقوق بین الملل است که در چارچوب پیمان های بین المللی منعقد می شود. ماهیت بین المللی چنین پروتکلی، نقش دیگر کشورها برای دخالت در استفاده و نحوه استفاده را افزایش می دهد و طبیعی است که وقتی فضای مساعد بین المللی ایجاد شود حق کشورهای عضو «ان. پی. تی» است که از این دانش استفاده کنند.

تعریف سبد سوخت برای اقتصاد کشور یک ضرورت است

محمد خوش چهره دیگر نماینده مجلس هم که عضو کمیسیون اقتصادی است اظهارداشت: امروزه در دنیا اقدام ها و تصمیم های استراتژیک عموماً با معیار اقتصادی سنجیده نمی شوند بلکه مباحث و اهداف از نظر مدیریت استراتژیک با اهداف و شاخص هایی سنجیده می شود که تأمین و تعیین کننده منافع و امنیت ملی است.

وی افزود: این مبحث دارای ۳ قلمرو اقتصادی رفاهی، امنیتی و ارزشی است و این که مسئولان یک کشور در موارد استراتژیک نه تنها با تکیه بر مزیت های اقتصادی کوتاه یا میان مدت به اتخاذ تصمیم بپردازند، امروزه چندان عرف یا مورد توجه نیست و برخی از تصمیم های استراتژیک با وجود نبودن مزیت اقتصادی و تنها به خاطر منافع ملی یا اهداف تأمین کننده آن اتخاذ می شود.

از جمله این تصمیم ها می توان به اهدافی چون خودکفایی یا خوداتکایی در مورد بعضی از کالا ها یا محصولات استراتژیک با وجود توجیه اقتصادی نداشتن آنها اشاره کرد، مثلاً خودکفایی در مورد گندم به واسطه نقش پایه ای که در سبد غذایی اکثریت مردم دارد و وابستگی کامل آن به خارج یک تهدید ملی و ضد منافع ملی تلقی می شود.

طراحی سبد انرژی برای کشور یک ضرورت است

نماینده تهران افزود: بنابراین با وجود رویکردی که به جهانی سازی می شود، هنوز خوداتکایی و خودکفایی در دایره های مشخصی معنا دارد و بسیاری از کشورها به این سمت تمایل نشان می دهند و به طور کلی برای ایران طراحی یک سبد انرژی می تواند کاملاً توجیه داشته باشد و تأمین کننده منافع ملی که البته روی سهم حامل های انرژی آن و جای آن بحث وجود دارد؛ مثلاً یکی از دلایل بحث این است که ایران دومین دارنده ذخایر گاز طبیعی جهان است.

وی با اشاره به این که براساس این تحلیل طراحی سبد انرژی که در آن سهمی برای انرژی هسته ای وجود دارد دارای توجیه علمی و منطقی است زیرا چون ارتباط کاهش وابستگی ها به یک حامل انرژی در سبد انرژی وجود دارد.

وی افزود: از منظر دیگر برای داشتن نیروگاه های اتمی چند سطح ملاحظه وجود دارد و مثلاً باید در نظر گرفت که آیا برنامه ریزی و تصمیم تأمین انرژی در یک فضای دوستانه یا برعکس در یک فضای خصمانه برنامه ریزی می شود.

خوش چهره در ادامه گفت: ذکر تجربه ای را لازم می دانم در یکی از دیدارهای ابتدای دولت نهم که با مسئولان انرژی اتمی روسیه داشتم، ایشان درآن مذاکره ضمن انتقاد از اصرار ایران به داشتن انرژی اتمی گفت، داشتن انرژی اتمی برای ایران از نظر کارشناسان اتحادیه اروپا و کارشناسان ما توجیه اقتصادی ندارد زیرا تولید هزار مگاوات برق ظرفیتی نیست که برای آن، این هزینه های اقتصادی و سیاسی صورت گیرد مضافاً این که همه می دانیم ایران انرژی فراوان دارد.

وی اضافه کرد: در آن دیدار من اشاره کردم که این اراده و تصمیم صرفاً براساس مزیت خالص اقتصادی قابل قبول نیست.

وی افزود: من در همان ایام به آن مسئول روسی گفتم در زمان دانشجویی با مزیت اقتصادی آشنا می شدم که در روسیه اتفاق عجیبی رخ داد و واقعیت مسأله مزیت اقتصادی برخلاف آنچه در ادبیات اقتصاد متعارف برای ما می گفتند را در ذهن من تغییر داد و آن این که در خلال جنگ سرد ابرقدرت شوروی که به هیچ وجه زیر بار فشار آمریکا نمی رفت، در طراحی اقتصاد کلان خود تسلیحات نظامی و صنایع سنگین را دارای مزیت اولویت داده بود و سعی می کرد در مقابل صادرات آنها کالاهای مورد نیاز که تولید آن مزیت نداشت را وارد کند.

وی گفت: گندم در آن زمان در شوروی نقش محوری و کلیدی در عقد پیمان های دوجانبه و بر این مبنا گندم ارزان از کانادا و اروپا وارد می کرد و وقتی به بازار جهانی وابسته شد و به وارد کننده جدی این محصول تبدیل شد، آمریکا در یک اقدام غیرقابل پیش بینی در سال ۱۹۷۴ به شوروی دستور داد که سالانه ۲ هزار مهاجر یهودی از این کشور به اسرائیل برود و چنانچه این اقدام صورت نگیرد واردات گندم به روسیه قطع خواهد شد، در نتیجه شوروی با وجود همه ابرقدرتی به خاطر وابستگی مسئولان حزب کمونیست تمکین کرد و هزینه های سیاسی و اجتماعی سنگینی را پرداخت. با ذکر این مورد آن مقام روسی حقانیت موضع ایران را تأیید کرد. وی در ادامه گفت: اگر ما انرژی اتمی را صرفاً با ملاحظات اقتصادی در نظر بگیریم و آن هم برای نیروگاه های هزار مگاواتی شاید گفته شود که توجیه اقتصادی ندارد یا از نظر صرفه اقتصادی مورد تأیید نیست اما چنانچه از زاویه منافع ملی و براساس استدلال به موضوع بپردازیم پاسخ متفاوت خواهد بود.

خوش چهره خاطرنشان کرد: در خاتمه به آن مقام روسی گفتم چگونه می توان نیروگاهی اتمی داشت و در سبد انرژی سهم قابل توجهی به آن داده و اتکای یک کشور در مصارف مختلف اعم از مصارف خانگی و صنعتی به دنبال داشته باشد اما ورودی این سیستم که اورانیوم است وابسته به خارج باشد که اگر این ورودی قطع شود چه به دلایل اقتصادی یا ابزار سیاسی واقع شود، خسارتی که به کشور ناشی از قطع برق وارد می شود قطعاً خسارت بالایی خواهد بود و بر این اساس لازم است برای کاهش وابستگی و خسارت در این چرخه قرار گیریم.

منبع: فارس

ابنیه تاریخی احیاگر بافت های فرسوده

در بخش اول مصاحبه با دکتر محمد آئینی معاون سازمان عمران و توسعه شهری وزارت مسکن و شهرسازی که در تاریخ ۲۹ خرداد منتشر شد، چالشهای پیش روی احیای بافت های فرسوده در کشور بررسی گردید. بخش دوم این مصاحبه که در خصوص اهمیت حفظ آثار و ابنیه تاریخی در بافت های فرسوده است از نظرتان می گذرد:

اهمیت بناهای تاریخی در بافت های فرسوده چگونه است و سازمان به چه میزان به فکر حفظ این آثار و ابنیه تاریخی است؟

متولی بافت های تاریخی سازمان میراث فرهنگی است ویکسری بناهایی با ارزش تاریخی، ملی و معماری در محدوده بافت های فرسوده شهری قرار دارد که تابع ضوابط میراث فرهنگی هستند و هر مجری طرحی از قبیل دولت یا شهرداری ها باید ضوابط میراث فرهنگی را رعایت کنند و سازمان به ابنیه تاریخی در بافت های فرسوده به عنوان یک اجزا نگاه می کند، که باید حریم و تراکم ارتفاع آنها حفظ شود و ما به ابنیه تاریخی در بافت های فرسوده به عنوان یک عنصر با ارزش نگاه می کنیم. به دلیل این که آن را عامل احیای بافت های فرسوده می دانیم و در کارنامه سازمان، مرمت و احیای ۷۰ بنای با ارزش است که کاربری به روز به آنها داده ایم که موجب احیای محله شده است. مثلاً در اصفهان خانه اعلم، خانه سیاح و حمام شاه علی را داریم که کاربری متناسب روز را پیدا کرده و به موزه شهدا، موزه قرآن کریم و رستوران سنتی تبدیل شده است و خانه قهاری در شهر همدان به کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در جهت ارائه خدمات فرهنگی به مردم تبدیل شده است.

از طرف دیگر با بهسازی و نوسازی بافت های فرسوده مردم با ارزش این بناها آشنا می شوند، به طور مثال در محور سنگ سیاه شیراز که محور تاریخی و فرسوده شهر است اقدام های بهسازی و نوسازی انجام دادیم و یک بنای با ارزشی به نام مسجد مشیر را که مسجدی مربوط به دوره قاجار است در انتهای بن بست پر پیچ و خم که در معرض دید عموم مردم قرار نداشت و با قرار گرفتن مسجد در میدان، این بنای تاریخی دوباره احیا شد و یا این که در همدان کاری که توسط شهرداری و میراث فرهنگی انجام شد که محور گنبد علویان همدان، باز شد و با استقبال مردم روبه رو شد. بازسازی ابنیه تاریخی اثر مثبت بر مردم دارد و موجب جلوه گری این ارزش ها در بافت های فرسوده می شود. ضمن این که با پیگیری سازمان به مالکان واحدهای با ارزش ملی و معماری در محدوده بافت های فرسوده شهری ۷ میلیون تومان وام داده می شود و یا رانه آن پرداخت می شود و متولی آن سازمان عمران و بهسازی شهری است و عامل آن بانک مسکن است و مالکان باید بنا را مرمت و بازسازی کنند.

قبول دارید که عملیات اجرایی احیای بافت های فرسوده در سطح کشور به کندی پیش می رود؟

این کار شبیه نوزادی است که تازه می خواهد راه برود. تا عزم ملی برای این مسأله به وجود بیاید راه زیادی در پیش داریم. با توجه به تخصص رئیس جمهور در این امر اهمیت این بحث کاملاً در دولت روشن است. باید در بقیه عناصر حاکمیت مانند شهرداری ها و مردم یک عزم ملی ایجاد شود، همه کار بر عهده دولت نیست. همه باید انجام این کار را در اولویت قرار دهند که یکسری سازوکار جدید می طلبد باید به نوعی این فرایند مقررات زدایی و روان شود ولی تصور من این است با توجه به عزمی که جزم شده و حمایت هایی که به صراحت در قانون آمده و با مشارکت مردم که عنصر اصلی هستند این کار می تواند رونق بگیرد. در حال حاضر شاهد روند مثبتی هستیم. هرچه زمان می گذرد آمار صدور پروانه ساخت در محدوده بافت های فرسوده در حال افزایش است.

آمار صدور پروانه در سال ۸۵ به چه میزان بوده است؟

در پایان برنامه دوم ۰/۲ درصد از بافت های فرسوده احیا شده بودند که در پایان برنامه سوم قرار بود به ۲/۲۵ درصد برسد. در سال ۷۹ تا ۸۳ که پنج سال برنامه سوم است به شاخص ۳/۰۵ صدم رسیدیم و این یعنی حدود ۹۷ درصد از کار باقی است. در سال ۸۵، قریب به ۴ میلیون متر مربع مجموع زیربناهای است که برای آنها پروانه ساخت صادر شده است که نسبت به سال ۸۴ و ۸۷ درصد رشد داشته است، درست است که حجم کار نسبت به مساحت بافت های فرسوده کم است ولی روند رو به رشدی را شاهد هستیم.

ایران در ۱۱ رشته مسابقه های بین المللی مهارت شرکت می کند

معاون فنی و آموزشی مرکز تربیت مربی سازمان آموزش فنی و حرفه ای گشوگفت: جمهوری اسلامی ایران امسال در ۱۱ رشته در مسابقه های بین المللی مهارت شرکت می کند. مسابقات بین المللی مهارت ۲۰۰۷، اکتبر امسال مصادف با مهرماه سال جاری در ژاپن برگزار می شود. فرشید برهان آزاد در گفت وگو با خبرنگار ایرنا افزود: ایران با ۲۴ شرکت کننده در رشته های کابینت سازی، نجاری، تراش فلز CNC، فرز CNC، خیاطی، نقشه کشی صنعتی، تأسیسات فناوری برودتی، لوله کشی، قنادی، جواهر سازی و سخت افزار شبکه شرکت می کند. وی به شمار دقیق رشته های مسابقه در ۲۰۰۷ ژاپن اشاره نکرد اما گفت: کشورمان هنوز به شرایطی نرسیده است تا در تمام رشته ها در مسابقه های بین المللی مهارت شرکت کند، زیرا باوجود توانایی ها هنوز امکانات و تجهیزات در ما سطح استانداردهای جهانی نیست. برهان آزاد خاطرنشان کرد: اکنون اردوی آمادگی مهارت ۲۴ شرکت کننده در مسابقه های مهارت ۲۰۰۷ ژاپن در مرکز تربیت مربی کرج برپاست.

مسابقه های بین المللی مهارت در گروه سنی ۱۶ تا ۲۱ سال، هر دو سال یک بار در یکی از کشورها برگزار می شود. جمهوری اسلامی ایران در مسابقه های جهانی ۲۰۰۵ فنلاند با ۱۵ شرکت کننده توانست ۴ دیپلم افتخار را در رشته های CNC، جوشکاری، سخت افزار و طراحی صفحات وب کسب کند.

انتصاب در دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد

رئیس دفتر دبیر و مدیر روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی منصوب شدند.

دکتر محمود صلاحی، دبیر شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، در احکام جداگانه ای مظفر رخایی را به عنوان مشاور و رئیس دفتر دبیر و احد امیرمحمدی دبیر کمیسیون ارزش افزوده را نیز با حفظ سمت به عنوان مشاور دبیر و مدیر روابط عمومی این دبیرخانه منصوب کرد.